

GWEN FLORIOVÁ

TICHÁ SRDCE

Osudová rozhodnutí dvou žen
uprostřed afghánského konfliktu

 metafora

V roce 2001 se Kábul vzpamatovává po letech útluu Tálíbánu a stává se městem možností. Uprostřed tohoto chaosu se setkávají americká humanitární pracovnice Liv a její pákistánská tlumočnice Farida, která si zvyká na život ve sjednaném manželství.

Liv přijíždí do Kábulu se svým mužem, aby tam po útociu v září 2001 pracovali pro nevládní organizaci. Zatímco on potřebuje oživit svou upadající kariéru, ona doufá, že tím dají nový impuls svému manželství. Krásná, vzdělaná Farida se s rodinou svého muže vrací z exilu zpět do Kábulu, kde se stává tlumočnicí Liv a jejího manůela. Mezi oběma ženami se i přes různost světů, z nichž pocházejí, postupně vytváří přátelské pouto, Liv však v nejmenším netuší, jak moc je Farida loajální ke své nové rodině.

Tichá srdce je strhující příběh o přátelství dvou žen, na jehož napínavé rozuzlení jen tak nezapomenete.

Gwen Floriová

TICHÁ SRDCE

OBSAH

<i>Jedna</i>	
ISLÁMÁBÁD, PÁKISTÁN, SRPEN 2001	9
<i>Dva</i>	
PÉŠÁVAR, PÁKISTÁN, SRPEN 2001	17
<i>Tři</i>	
FILADELFIE, SRPEN 2001	25
<i>Čtyři</i>	
ISLÁMÁBÁD, SRPEN 2001	34
GRAND TRUNK ROAD, ZÁŘÍ 2001	36
<i>Pět</i>	
PÉŠÁVAR, PÁKISTÁN, ZÁŘÍ 2001	43
<i>Šest</i>	
FILADELFIE, ZÁŘÍ 2001	52
<i>Sedm</i>	
PÉŠÁVAR, PÁKISTÁN, ZÁŘÍ 2001	57
<i>Osm</i>	
FILADELFIE, ZÁŘÍ 2001	66
<i>Devět</i>	
DŽALÁLÁBÁD, ZÁŘÍ 2001	72
<i>Deset</i>	
FILADELFIE, LISTOPAD 2001	83
<i>Jedenáct</i>	
AFGHÁNISTÁN, 1993	93
<i>Dvanáct</i>	
FILADELFIE, PROSINEC 2001	103

<i>Třináct</i>	
DŽALÁLÁBÁD, PROSINEC 2001	113
KÁBUL, 1993	117
<i>Čtrnáct</i>	
ISLÁMÁBÁD, PROSINEC 2001	127
<i>Patnáct</i>	
DŽALÁLÁBÁD, LEDEN 2002	140
KÁBUL, 1993	146
<i>Šestnáct</i>	157
<i>Sedmnáct</i>	
DŽALÁLÁBÁD, ÚNOR 2002	166
<i>Osmnáct</i>	
ISLÁMÁBÁD, ÚNOR 2002	171
<i>Devatenáct</i>	
ISLÁMÁBÁD, BŘEZEN 2002	188
<i>Dvacet</i>	
DŽALÁLÁBÁD, DUBEN 2002	192
LONDÝN, 1996	193
<i>Dvacet jedna</i>	
ISLÁMÁBÁD, DUBEN 2002	199
<i>Dvacet dva</i>	
KÁBUL, DUBEN 2002	214
<i>Dvacet tři</i>	224
<i>Dvacet čtyři</i>	233
<i>Dvacet pět</i>	241
<i>Dvacet šest</i>	
KÁBUL, KVĚTEN 2002	254
<i>Dvacet sedm</i>	268
<i>Dvacet osm</i>	278

<i>Dvacet devět</i>	299
<i>Třicet</i>	
KÁBUL, ČERVENEC 2002	314
<i>Třicet jedna</i>	324
<i>Třicet dva</i>	335
<i>Třicet tři</i>	341
<i>Třicet čtyři</i>	346
<i>Třicet pět</i>	355
<i>Třicet šest</i>	364
<i>Třicet sedm</i>	
KÁBUL, SRPEN 2002	373
<i>Třicet osm</i>	379
<i>Třicet devět</i>	
FILADELFIE, ZÁŘÍ 2002	385
PODĚKOVÁNÍ	391
O autorce	393

Gwen Floriová

TICHÁ SRDCE

Přeložila Veronika Kratochvílová

metafora®

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

*Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **trestně stíháno**.*

Tato kniha je fikce. Jména, postavy, místa i události jsou dílem autorčiny obrazotvornosti. Jakákoli případná podobnost se skutečnými žijícími či zemřelými osobami a se skutečnými událostmi či místy děje je zcela náhodná.

Silent Hearts © 2018, Gwen Florio

Originally published by Atria Books,

a division of Simon & Schuster, Inc., New York, USA

Translation © Veronika Kratochvílová, 2019

Czech edition © GRADA Publishing, a. s., 2019

All rights reserved

ISBN 978-80-7625-361-2 (ePub)

ISBN 978-80-7625-360-5 (pdf)

ISBN 978-80-7625-033-8 (print)

Pro Scotta a Razii

Jedna

ISLÁMÁBÁD, PÁKISTÁN, SRPEN 2001

Každý den, kdy Farida Basra nadále zůstávala svobodná, hrála hru na „alespoň“.

Začala hrát, když čekala na autobus na ulici lemované vysokými, štukovanými zdmi, po kterých rostly bugenviley a které tak chránily domovy islámábádských boháčů před závistivými a rozzlobenými lidmi. Vedle ní si dřepěla žena, opřela si bradu o kolena a začala zametat špinavý chodník košťátkem svázaným z větviček. Z dlouhých hodin trávených na slunci měla pleť téměř černou. Farida si přitáhla *dupattu*, lehkou šálu, která jí zakrývala hrudník a ramena. Připomněla si, že by měla být vděčná.

Možná jsem chudá, ale alespoň nemusím zametat ulice.

Když se k ní blížila rodina na motorce, o krok couvla. Muž se šedou bradkou řídil, jeho mladá žena se ho jednou rukou zezadu držela, zatímco ve druhé svírala kojence. Starší dítě sedělo před mužem, mladší za ženou. Za nimi se zvedal oblak prachu.

Možná jsem stále svobodná, ale alespoň nejsem odkázaná na muže, který je dost starý na to, aby byl mým otcem.

Přikývla na pozdrav skupině školaček v modrých uniformách a bílých šátcích a hru zaměřila na ně. *Ať se ti stane cokoli, alespoň tě ochrání tvé vzdělání* – to byla mantra, kterou ji naučil otec. Byl profesor, jehož otec, také profesor, udělal tu chybu, že se postavil proti odtržení Pákistánu od Indie a zbytek života strávil tím, že tento krok nedobrovolně odčiňoval a nesměl využít žádné příležitosti, která se mu naskytla – jeho příjmy a společenský status rychle klesaly.

„Ale dal mi vzdělání a já vám dal to samé,“ říkával Latif Basra dcerám. „Takto se naše rodina vrátí na své právoplatné místo. Udělal jsem, co jsem mohl. Teď už to bude na vašich synech.“ V takových chvílích Farida a její sestra Alia upřeně sledovaly podlahu a své vzpurné reakce si nechávaly na noční šeptané konverzace ve společné ložnici.

Farida si nechala dupattu sklouznout na ramena a ještě o trochu víc zvedla hlavu. V duchu přikazovala školačkám, aby ji viděly takovou, jak se vnímala sama – jako profesionálku, která se vrací domů z práce tlumočnice v komerční „modré zóně“, s brašnou důležitých dokumentů a hlavou plnou frází v angličtině, němčině a francouzštině. Muži, její krajané, a dokonce i někteří cizinci její práci a dovednosti znevažovali a považovali ji jen za o něco málo lepší než prostituci. Ale to byli ti se starými postoji, kteří z pákistánských měst rychle mizeli, z venkova však ne. Každý večer rodičům marně říkala, že žena nepotřebuje manžela. Vždyť v roce 2001 mají ženy už tolik možností.

Dívky zašly za roh, smích se za nimi nesl podobně jako cípy šál, které měly přehozené přes hlavy. Farida se snažila potlačit závist. Byly dost staré na určitou míru nezávislosti, stále však příliš mladé na to, aby je někdo nutil k sňatku, a navíc měly dívky jedna druhou. Alia po uzavření manželství, ze kterého doposud vzešly jen dcery, opustila rodný dům a zanechala Faridu samotnou.

Farida se připravila na další večer zahrnující napjatou konverzaci nad průměrným jídlem, připraveným kuchařkou, která fungovala i jako hospodyně. Většina z Faridina nedostatečného platu šla na výdaje rodičů za domácnost a na snahu udržet si určitou úctyhodnost, jejímž výsledkem by mělo být její manželství.

Otec s matkou byli příliš slušní na to, aby Faridě připomínali, jak rychle si zvykla na dříve nepředstavitelnou svobodu, získanou v době, kdy rodina žila před několika lety v Anglii. Doteď za to platí. A skutečnost, že práce tlumočnice vyžaduje neustálý kontakt s cizinci, její situaci moc nepomáhá. Navzdory její kráse nebyli rodiče schopní domluvit sňatek s nějakým úředníkem, učitelem, dokonce ani majitelem obchodu. Podle rodičů byly tyto skupiny jediné, které by mohly přijmout její úroveň vzdělání společně s lehce pošramocenou pověstí z doby, kdy žila v zahraničí. I po všech těch letech se to za ní táhlo jako příliš silný parfém. Setkala se s řadou podivných bratranců z druhého kolene, vdovců ve středním věku, mužů s pramínky mastných vlasů učesaných přes lesklé pleše, mužů, jejichž pupek napínaly zmačkané koši-

le, mužů, jejichž tlusté prsty nebyly ani trochu čisté, mužů, kteří se na ni i přes to všechno mračili a sledovali ji se stejným podezřením a averzí, s jakou sledovala ona je.

Navzdory tomu, že se ji matka snažila přesvědčit o opaku, Farida již teď věděla, že si nedokáže představit muže, kterého by mohla milovat.

Když mizeli její potenciální nápadníci – brali si dívky méně krásné, ale nejspíš také méně problematické – mizely také její kamarádky: do vlastních domluvených manželství rychle následovaných potřebnou produkcí dětí. Jejich cesty se rozcházely a Farida se stále víc ukřývala za svou práci.

Farida se prodrala z autobusu a otevřela bránu do dvora pokrytého prachem. Co by dnes měla očekávat? Ticho, kdy rodiče po večeři hledají útěchu v hudbě nebo knihách? Nebo další trápení?

„Farido!“ Otec vyběhl ze dveří s otevřenou náručí. Objal ji. Takovou intimitu si nedovolil od doby, kdy byla malé dítě.

Vyprostila se s úlevou a podezřením, které ještě stouplo po tom, co si všimla jeho oblečení. „Ten je nový?“

Kousek poodstoupil, zatočil se a nechal ji obdivovat letní vlněný oblek, odborně střižený tak, aby zakryl vystupující břicho a rozšiřující se pozadí. „Co říkáš na tatínka?“

„Cos udělal s tím starým?“ žalostný černý oblek, jehož látka na loktech a kolenou už povážlivě zřídla.

Odmítavě mávl rukou. „Je pryč.“ Bezpochyby jej prodal obchodníkovi s hadry.

Ve dveřích se objevila matka. Zvedla ruce na pozdrav. Nové široké zlaté náramky o sebe zazvonily, jejich nadějeplný tón byl v rozporu s jejím nepokojným výrazem. „Tvůj otec má překvapení.“

A tak Farida zjistila, že za cenu pár kousků dvaadvacetikarátového zlata, zlevněného obleku od návrháře neznámého jména a téměř jistě posíleného bankovního účtu zasnoubil Latif Basra svou zbývající dceru s negramotným synem afghánského obchodníka.

„Bude to katastrofa.“

Alia, přivolaná neustálými telefonáty matky a sestry, stála nad Faridou, která plakala do polštáře ve své dětské posteli. Alia byla jedna z mála žen v Islámábádu s řidičským průkazem a využívala jej, kdykoli to bylo možné. Což bylo zřídka. Byla tma a to pro ženu na silnici znamená nebezpečí. Její přítomnost byla dobrým měřítkem jejího znepokojení.

Když Farida zaslechla sestřina slova, posadila se, natáhla se ke knihovně, náhodně vytahovala knihy a házela je po místnosti.

„K čemu mi teď budou?“ Zvedla hlas, aby ji slyšel i otec, který se skrýval v pracovně. Vzala do rukou vzdušnou dupattu a začala ji trhat. „K čemu mi bude tohle? Schová mě pod *burku*.“

Po sestře hodila výtisk *Alenky v říši divů* s koženými deskami a zlatě vytištěným titulem. „A co tohle? Dal mi zvláštní vydání mé nejoblíbenější knihy, jen aby mě prodal muži, který neumí číst ani ve vlastním

jazyce, natož v angličtině. A tyhle hnusné náramky!“ Sundala si je ze zápěstí a hodila je proti zdi, křičíc na svého schovaného otce: „Vezmi si je a prodej je! Kup si další oblek!“

Alia odkopla náramky stranou a přitiskla sestru zpět na postel. Pustila ji až ve chvíli, kdy Farida zmlkla. „Přestaň. Už je to hotové. A ty se musíš rozhodnout, jak to budeš řešit.“

Farida se nadechla. Na vlhký obličej se jí lepily pramínky vlasů. Alia je uhladila a jako obvykle promluvila velice pragmaticky. „Něco takového bylo nevyhnutelné. Nikdy by ti nedovolili staropanenství. Ne s tímhle.“ Vzala Faridu za bradu a otočila ji k velkému zrcadlu na druhé straně místnosti. I přes to, že byla rudá a opuchlá jako granátové jablko, Faridiny rysy – velké oči pod klenutým obočím, vystouplé lícní kosti a nos, plné rty a krásná brada – přitahovaly pozornost. Při pohledu na sebe Alia jen pokrčila rameny.

„Kdo by řekl, že mou největší výhodou bude vzhled?“ Farida se opřela o sestru a odtrhla pohled od zrcadla. Zatímco její rysy byly ostře řezané, Alia měla následkem akné tvář flekatou a plnou dolíčků. Stejná malá brada, která tak dokonale vyvažovala Faridiny plné rty, byla pro Alii nevýhodou, protože téměř mizela v tukových záhybech krku. Otci se nepodařilo najít Alii bohatého ženicha. Místo toho reagoval s ponižující vděčností, když mu navrhla velice nepravděpodobné a neobvyklé řešení: sňatek z lásky. Aliin manžel Rehman Khan byl stejně obyčejný jako ona, byť malý a vychrtlý, zatímco ona byla silnější.

„Je to dospělý muž, nebo ještě stále chlapec?“ zají-

mala se matka potom, co se s ním setkala. „Bude mu manželkou, nebo matkou?“

Ale Rehman byl stejně jako Alia student filozofie a Farida byla po každé návštěvě u jeho rodiny znovu fascinována jejich usměvavými, šeptanými rozhovory. Spíš to bylo jako povídání mezi kamarádkami než mezi ženou a mužem. Ti dva si žili spokojeně, soustředění na studium a tři malé dcery.

Farida se otrásla. Dříve se obávala vyhlídky na podobnou nudnou domácnost. Dávno se obávala, že podobný svazek čeká i ji, i když by mu samozřejmě chyběl luxus lásky. Probíhaly by každovečerní večere s jeho rodiči a víkendové návštěvy její rodiny. Tato setkání by samozřejmě znamenala únavné pomluvy společných známých. Teď, tváří v tvář děsivé skutečnosti, začala toužit po starém scénáři plném omezení.

Alia zvedla z podlahy *Alenku* a podala ji Faridě. Ta si ji přitiskla na prsa. „Kéž bych tak mohla být jako kočka Šklíba a zmizet. Kdybychom zůstali v Londýně, tohle by se nikdy nemohlo stát.“

Alia ji znovu přivedla zpět do reality. „Kdybychom zůstali v Londýně, tatínek by zkrachoval.“

Přestěhování rodiny do Londýna nebylo zkratkou k úspěchu, jakou si Latif Basra představoval. Našel si práci asistenta na podřadné vysoké škole. Jejich pobyt znamenal řadu pochybných špinavých bytů a stále rostoucí dluh.

„Myslím, žeš ho svým způsobem zachránila,“ uvažovala nahlas Alia. „Ale kdo by to takhle vymyslel?“

„Přestaň.“ Farida nepotřebovala další připomínku toho, že její chování výrazně urychlilo jejich návrat.

Předchozí nápadníky přirozeně odmítala. Musela přece předvídat tento nevyhnutelný konec svého nekonečného hledání chyb. Rodiče se jí laskavě snažili najít muže, který, ač by nebyl bohatý, byl by alespoň z jejich vlastního okruhu. Nedala rodičům jinou šanci než zvolit peníze. A tentokrát se za ni, snad moudře, přimluvili. Bojovat proti tomuto rozhodnutí by znamenalo uvrhnout rodinu do takové hanby, která se vůbec nedala srovnat s tím, co Farida způsobila v Anglii.

„Vždycky jsi chtěla vzrušení – nové věci, cizí kultury.“ Z Aliina hlasu zazníval náznak zloby. Farida si uvědomila, jak hluboce se sestry dotkla kritika jejího života. „Tak teď to budeš mít.“

Dva

PÉŠÁVAR, PÁKISTÁN, SRPEN 2001

Gulovi bylo dvacet tři. Válka neválka, dávno přesáhl věk, kdy mu měla být vybrána nevěsta. Nicméně se i tak snažil vzepřít otcově volbě.

„Z Paňdžábu! Bude malá. A černočerná.“

Gul sám byl z Paštunu, vysoký a bledý, a na obojí hrdý. Přestože jeho rodina před osmi lety uprchla z Afghánistánu, Gul věděl, že pobyt v Pákistánu otec považuje za dočasný. Nur Muhammed přestěhoval rodinu co nejblíže k domovu, do Péšávaru, ani ne hodinu cesty od hranice s Afghánistánem. A teď našel Gulovi nevěstu z Paňdžábu, ze samotného srdce Pákistánu. To nedávalo smysl.

Nur Muhammed jeho výbuch ignoroval. „Dobrá rodina. Vzdělání. Vysokoškoláci.“

Gul položil svůj čaj tak prudce, že část vyšpláchla na koberec. Z vlněných vláken stoupala vůně kardamomu. Sluha si klekl na kolena a začal koberec vytírat ručníkem. Nur Muhammed ho poslal pryč.

„Vysokoškolači,“ opakoval Gul. Snažil se představit si dívku, tmavou, se špatným chováním, která s největší pravděpodobností připomíná mladé ženy, které vídával, když s otcem cestovali z Pěšávaru na obchodní jednání v hlavním městě Pákistánu.

Zíral na ně a způsob, jakým nechávaly sklouznout své dupatty z hlavy, ho na jednu stranu fascinoval, na druhou odpuzoval. Průsvitné šály jim visely z ramen, konce tančily na jejich bedrech. Jejich obličejy byly skoro jediné ženské tváře, které kdy viděl, tedy kromě matky, sestry a tetiček. Jako chlapec samozřejmě sledoval nezahalené ženy kočovníků Kučiů, když jejich karavany procházely kolem Džalálábádu. Matka ho ale vždy odtáhla stranou, kdykoli se Kučiové objevili. Říkala, že jsou to zloději, a on byl příliš malý, aby si uvědomil, že matka se spíš víc obávala toho, co by mu kočovnické ženy mohly nabídnout než vzít.

V Islámábádu se dívky bez doprovodu shromažďovaly kolem restaurací a obchodů, které lemovaly široké ulice moderní metropole, tak odlišné od zaprášených úzkých uliček Pěšávaru. Mladé ženy oblečené do lesklého vyšívaneého hedvábí byly tak vzdálené těm bosým kočovnicím, které si matně pamatoval. Jejich uši a nos zdobily diamantové náušnice. Na ruku se jim leskly zlaté náramky. Rty měly namalované červeně a oči lemované tmavými linkami. Nepokryté na Gula zíraly a smály se tomu, jak následuje otce, jak se mu obyčejný dlouhý béžový kamíz¹ vlní pod kolena a gumové sandály plácají o chodník. Mladí muži

¹ dlouhá tunika (Pozn. red.)